

Obsah

Poděkování	10
Předmluva	11
1 Úvod	15
1.1 Slepé zrcadlo vypravuje	15
1.2 Studenti se učí neobvyklé věci	16
1.3 Na scéně se objevují kameny	17
1.4 Panenka z rýžové slámy	17
1.5 O co v těchto příkladech jde a co z nich plyne?	17
1.6 Jak symboly chápeme a jak s nimi pracujeme?	19
1.7 Předměty jako symboly v jiných terapeutických směrech	22
2 Materiál pro práci se symboly	23
2.1 Co se může stát symbolem?	23
2.2 Jaké druhy symbolů známe?	23
2.3 „Kufr symbolů“ – kritéria pro hledání vhodných předmětů	25
2.4 Z čeho se skládá naše sbírka?	26
2.5 Kolik materiálu potřebujeme a jak si ho uspořádat?	34
3 Práce se symboly v individuální terapii	36
3.1 Postup práce	36
3.1.1 První fáze: Úvod do práce se symboly	36
3.1.2 Druhá fáze: Výběr podle standardních zadání nebo bez předem dané tematiky	37

3.1.3	Třetí fáze: Tvorba symbolů – z předmětů se stávají symboly	38
3.1.4	Čtvrtá fáze: Sestavení „obrazu“	42
3.1.5	Pátá fáze: Symboly hovoří	44
3.1.6	Šestá fáze: Prožívání a porozumění	51
4	Pracovní zadání	55
4.1	Jednoduchá zadání s malým počtem symbolů	55
4.2	Obraz rodiny	55
4.3	Genogram	56
4.4	Sociální atom	58
4.5	Spirála	60
4.6	Sebeobraz	60
4.7	Zpracování aktuálních problémů	64
4.8	Vyhlídky do budoucna	67
4.9	Práce bez předlohy – rychlá cesta k nevědomí	67
5	Terapeutické techniky	68
5.1	Volné rozvíjení obrazu	68
5.2	Asociace	70
5.3	Výměna rolí	72
5.3.1	Možnosti výměny rolí	72
5.3.2	Různé formy výměny rolí	74
5.4	Změny ve struktuře obrazu	80
5.5	Odklizení obrazů	83
5.6	Zaměření na jediné téma (focusing)	83
5.7	Vyprávění příběhu	85
5.8	Redukce na hlavní téma	85
6	Další varianty práce se symboly	87
6.1	Práce s psychosomatickými pacienty: Čtyřstupňový program zaměřený na zlepšení schopnosti introspekce a schopnosti asociovat	87

6.2	Vývoj malého tučňáka: Práce se symboly u schizofrenního pacienta	91
7	Kazuistiky – popis procesu	108
7.1	Černá labuť a černý pavouk	108
7.2	Cikánčina rada: Symbol jako vnitřní rádce (technika výměny rolí)	124
7.3	Moudrost masky: Ozřejnění latence s pomocí symbolů – technika výměny rolí	129
7.4	Můžu si přece něco přát i sama pro sebe – rozvoj nového sebeobrazu na základě genogramu	132
7.5	Příběh malé ještěrky	143
8	Práce se symboly v párové terapii	151
8.1	Vznik a rozvoj naší koncepce	151
8.2	Pracovní fáze	152
8.2.1	První kontakt	152
8.2.2	První setkání	153
8.2.3	Vyjasnění problematiky	154
8.2.4	Výběr symbolů	155
8.2.5	Jak chápat symboly	155
8.2.6	Pohled do budoucna	157
8.2.7	Časový plán	159
8.3	Pracovní zadání při párové terapii	160
8.3.1	Já a ty – sebeobraz a obraz v zrcadle	160
8.3.2	Varianta obrazu v zrcadle – projektivní úroveň	161
8.3.3	Genogram	162
8.3.4	Náš vztah dnes a náš vztah na začátku	166
8.3.5	Dílna budoucnosti	168
8.4	Terapeutické techniky v párové terapii	169
8.5	Naše zkušenosti s tímto konceptem	169
8.5.1	Symboly jako nové médium v komunikaci	169
8.5.2	Práce v časových blocích	169

8.5.3	Práce s dlouhými přestávkami	170
8.5.4	Meze našeho pojetí a možnosti jeho doplnění	170
8.6	Příklady z praxe	171
8.6.1	Sebeobraz a obraz partnera s variantou projekce: Pár, který si měří síly	171
8.6.2	Sebeobraz a obraz partnera: Lev a smutné dítě	189
9	Symboly při práci s rodinou	213
9.1	Pracovní fáze	213
9.2	Zadání pro práci s rodinami	214
9.2.1	Obraz rodiny	214
9.2.2	Zrcadlo rodinné situace	217
10	Práce se symboly ve skupinové terapii	219
10.1	Jak chápeme skupinovou terapii?	219
10.2	Symboly jako nový prvek ve skupinové práci?	219
10.3	Symboly v různých fázích skupinového procesu	221
11	Závěrečné úvahy – využití symbolů v terapii	225
	Literatura	229